SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

ILEGÁLNÍ TĚŽBA VLTAVÍNŮ V OKRESE ČESKÝ KRUMLOV

Illegal Mining of Moldavites in the Český Krumlov District

Praktická diplomová práce

Autor: BcA. Petr Maurenc

Studijní program: Tvůrčí fotografie

Zadávající ústav: Institut tvůrčí fotografie

Vedoucí práce: prof. Mgr. Václav Podestát

Akademický rok: 2025/2026

Anotace

Praktická diplomová práce se zabývá fenoménem ilegální těžby vltavínů v okrese Český Krumlov. Autorský fotografický soubor sleduje vztah mezi vzácným přírodním objektem, lidskou touhou, ekonomickou hodnotou a proměnou krajiny. Nezaměřuje se na senzaci ani na doslovnou reportáž, ale na stopy zásahů, narušená místa, předměty spojené s kopáním, mapy, světelné atmosféry a psychologii posedlosti nálezem. Vltavín je zde chápán jako objekt fascinace, který propojuje geologický čas, sběratelství, trh i destruktivní lidské jednání. Soubor pracuje na hranici dokumentu, autorské interpretace a poetické vizuální výpovědi o krajině poznamenané hodnotou ukrytou pod povrchem.

Abstract

The practical diploma project explores the phenomenon of illegal moldavite mining in the Český Krumlov district. The authorial photographic series examines the relationship between a rare natural object, human desire, economic value and the transformation of the landscape. Rather than creating a sensational report, the work focuses on traces of intervention, disturbed sites, objects connected with digging, maps, light atmospheres and the psychology of obsession with discovery. Moldavite is understood as an object of fascination that connects geological time, collecting, the market and destructive human behaviour. The series moves between documentary photography, authorial interpretation and a poetic visual statement about a landscape marked by value hidden beneath the surface.

Klíčová slova

vltavíny, ilegální těžba, Český Krumlov, jižní Čechy, krajina, zásah člověka, sběratelství, trh, hodnota, posedlost, dokumentární fotografie, poetický dokument, mapa, stopa, přírodní objekt

Keywords

moldavites, illegal mining, Český Krumlov district, South Bohemia, landscape, human intervention, collecting, market, value, obsession, documentary photography, poetic documentary, map, trace, natural object

Jazyk práce / Language of the thesis: čeština / Czech

Autorský komentář

Východiskem práce je rozpor mezi mimořádnou krásou vltavínu a poškozením krajiny, které může vyvolat jeho sběratelská a ekonomická hodnota. Vltavín není meteoritem, ale pozemským impaktním sklem vzniklým v souvislosti s dopadem tělesa, které vytvořilo kráter Ries. Jeho geologický původ sahá do hlubokého času, zatímco lidský zájem o jeho nalezení, vlastnictví a prodej se odehrává v krátkém a intenzivním časovém horizontu. Právě střet těchto dvou časových měřítek - geologického trvání a okamžité touhy po zisku či nálezu - tvoří významové jádro fotografického souboru.

Projekt není koncipován jako senzacechtivá reportáž o nelegálních kopáčích. Konkrétní osoby zůstávají mimo obraz nebo jsou přítomny nepřímo prostřednictvím světel, stop, nástrojů, opotřebovaných bot, provizorní značky a používané mapy. Tyto předměty chápu jako nepřímý portrét člověka, jeho způsobu pohybu krajinou a postupného propadání hledání. Jámy, odkrytá zemina a narušený les nejsou samy o sobě hlavním tématem; jsou důkazem a následkem posedlosti, která mění krajinu z místa v systém možností, návratů a očekávání.

Zelená barva ve fotografiích nefunguje pouze jako odkaz k barvě vltavínu. Stává se symptomem proměněného vidění. Optické zásahy, odlesky a záře vznikají fotograficky prostřednictvím zeleného skla a práce se světlem před objektivem. Nejsou vydávány za neutrální reportážní záznam, ale za autorskou metaforu stavu, v němž hledaný kámen ovládne způsob vnímání krajiny. Dokumentární a subjektivní obrazy se proto střídají: věcný záznam místa potvrzuje skutečný zásah, zatímco zelené světelné obrazy zpřítomňují psychologickou rovinu fascinace.

Závěr souboru netvoří samotné vltavíny. Po jejich zobrazení následuje záře v zatopené jámě jako obraz skutečnosti, že nález nemusí posedlost uzavřít, ale může ji naopak prohloubit. Posledním obrazem je autentická používaná mapa se zákresy. Mapa zde není návodem ani neutrální geografickou reprodukcí. Je obrazem systematizované touhy: krajina byla převedena do sítě zkušeností, návratových bodů a budoucích možností. Otevřený závěr naznačuje, že hledání nekončí a zásahy mohou pokračovat.

Author's Statement

The starting point of the project is the contradiction between the exceptional beauty of moldavite and the damage to the landscape that can be caused by its collecting and economic value. Moldavite is not a meteorite but terrestrial impact glass formed in connection with the impact event that created the Ries crater. Its geological origin belongs to deep time, while the human desire to find, own and sell it unfolds within a short and intense time frame. The collision of these two temporal scales - geological duration and the immediate desire for discovery or profit - forms the conceptual core of the photographic series.

The project is not conceived as a sensational report about illegal diggers. Specific individuals remain outside the frame or appear indirectly through lights, traces, tools, worn boots, a provisional marker and a used map. I understand these objects as an indirect portrait of a person, a way of moving through the landscape and a gradual descent into the act of searching. Pits, exposed soil and disturbed woodland are not the sole subject of the work; they are evidence and consequences of an obsession that transforms the landscape from a place into a system of possibilities, returns and expectations.

The colour green does not function only as a reference to moldavite. It becomes a symptom of altered vision. Optical interventions, reflections and glows are produced photographically through green glass and controlled light in front of the lens. They are not presented as neutral reportorial evidence but as an authorial metaphor for a state in which the desired stone takes control of how the landscape is perceived. Documentary and subjective images therefore alternate: factual views confirm the physical intervention, while green luminous images make the psychological dimension of fascination visible.

The series does not end with the moldavites themselves. Their depiction is followed by a glow emerging from a flooded pit, suggesting that a successful find may not end the obsession but intensify it. The final image is an authentic used map marked with locations. Here the map is neither an instruction nor a neutral geographical reproduction. It is an image of systematised desire: the landscape has been converted into a network of experiences, points of return and future possibilities. The open ending suggests that the search does not stop and that interventions may continue.

Koncepce, metoda a etický rámec

Koncepce fotografického souboru. Výsledný soubor obsahuje deset fotografických obrazů v pevně stanoveném autorském pořadí. Sekvence postupuje od prvotního zeleného svodu přes vstup člověka do krajiny, fyzický zásah a psychologický propad až k objektu touhy a závěrečné mapě. Dva obrazy jsou v zamýšlené výstavní instalaci určeny pro prezentaci ve světelných boxech; ostatní fotografie budou prezentovány jako tisky. Světelné boxy zde nemají dekorativní funkci. Vymezují dva významové body: vznik přitažlivosti a stav, v němž se hledání mění v horečku.

Metoda. Práce kombinuje terénní fotografování skutečných lokalit a stop s autorskými optickými zásahy a samostatnými studiemi předmětů. Použité postupy nevytvářejí falešný důkaz konkrétní události; slouží k vizuálnímu překladu psychologické zkušenosti. Fotografický soubor je záměrně omezen na deset obrazů, aby jednotlivé motivy nebyly opakovány a aby sekvence zůstala soustředěná.

Etický rámec. Projekt neposkytuje návod k nelegální těžbě ani k vyhledávání lokalit. Neuvádí postupy kopání, způsoby obcházení kontroly ani identifikační údaje osob. Závěrečná mapa je prezentována jako používaný artefakt a symbol posedlosti; její funkce v souboru není instruktážní. Cílem je porozumět vztahu mezi přírodním unikátem, lidskou touhou, ekonomickou hodnotou a stopou, kterou toto jednání zanechává v krajině.

Concept, method and ethical framework

Concept of the photographic series. The final series consists of ten photographic images in a fixed authorial sequence. The sequence moves from the initial green attraction through the human entry into the landscape, physical intervention and psychological descent, towards the object of desire and the final map. Two images are intended to be presented in light boxes in the exhibition installation; the remaining photographs will be shown as prints. The light boxes do not serve a decorative purpose. They mark two conceptual points: the emergence of attraction and the state in which searching becomes a fever.

Method. The work combines field photography of real locations and traces with authorial optical interventions and separate studies of objects. These procedures do not fabricate evidence of a specific event; they translate a psychological experience into visual form. The photographic series is deliberately limited to ten images in order to avoid repetition and to maintain a concentrated sequence.

Ethical framework. The project does not provide instructions for illegal mining or for locating sites. It does not disclose digging procedures, methods of avoiding control or identifying information about individuals. The final map is presented as a used artefact and a symbol of obsession; its role in the series is not instructional. The aim is to understand the relationship between a natural rarity, human desire, economic value and the trace that such behaviour leaves in the landscape.

Fotografický soubor / Photographic Series

Následujících deset fotografií tvoří výsledný praktický soubor v autorském pořadí./ The following ten photographs form the final practical series in the authorial sequence.

Pořadí / Order	Obsah / Content
01	Fotografie 1 / Photograph 1
02	Fotografie 2 / Photograph 2
03	Fotografie 3 / Photograph 3
04	Fotografie 4 / Photograph 4
05	Fotografie 5 / Photograph 5
06	Fotografie 6 / Photograph 6
07	Fotografie 7 / Photograph 7
08	Fotografie 8 / Photograph 8
09	Fotografie 9 / Photograph 9
10	Fotografie 10 / Photograph 10

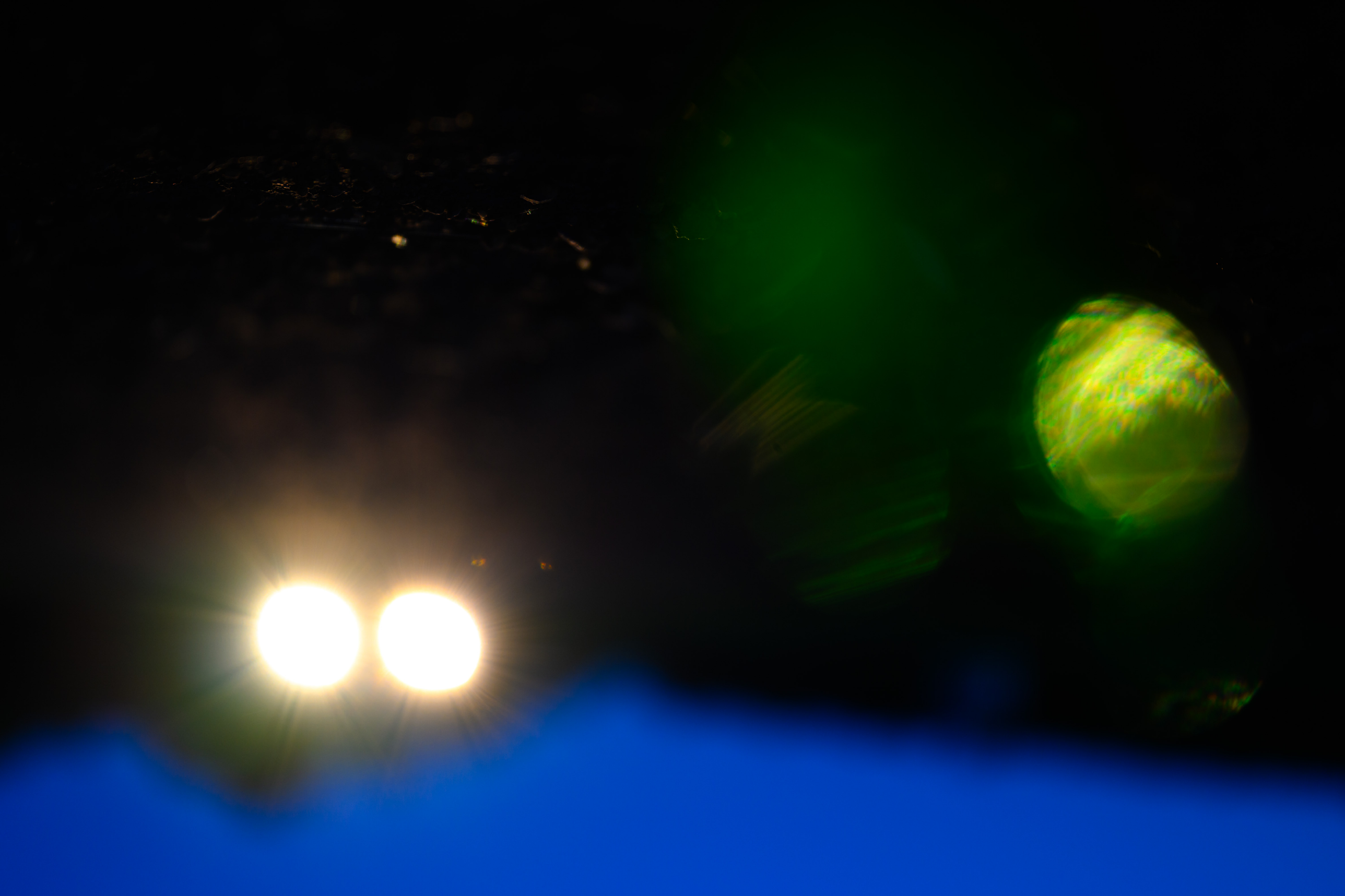

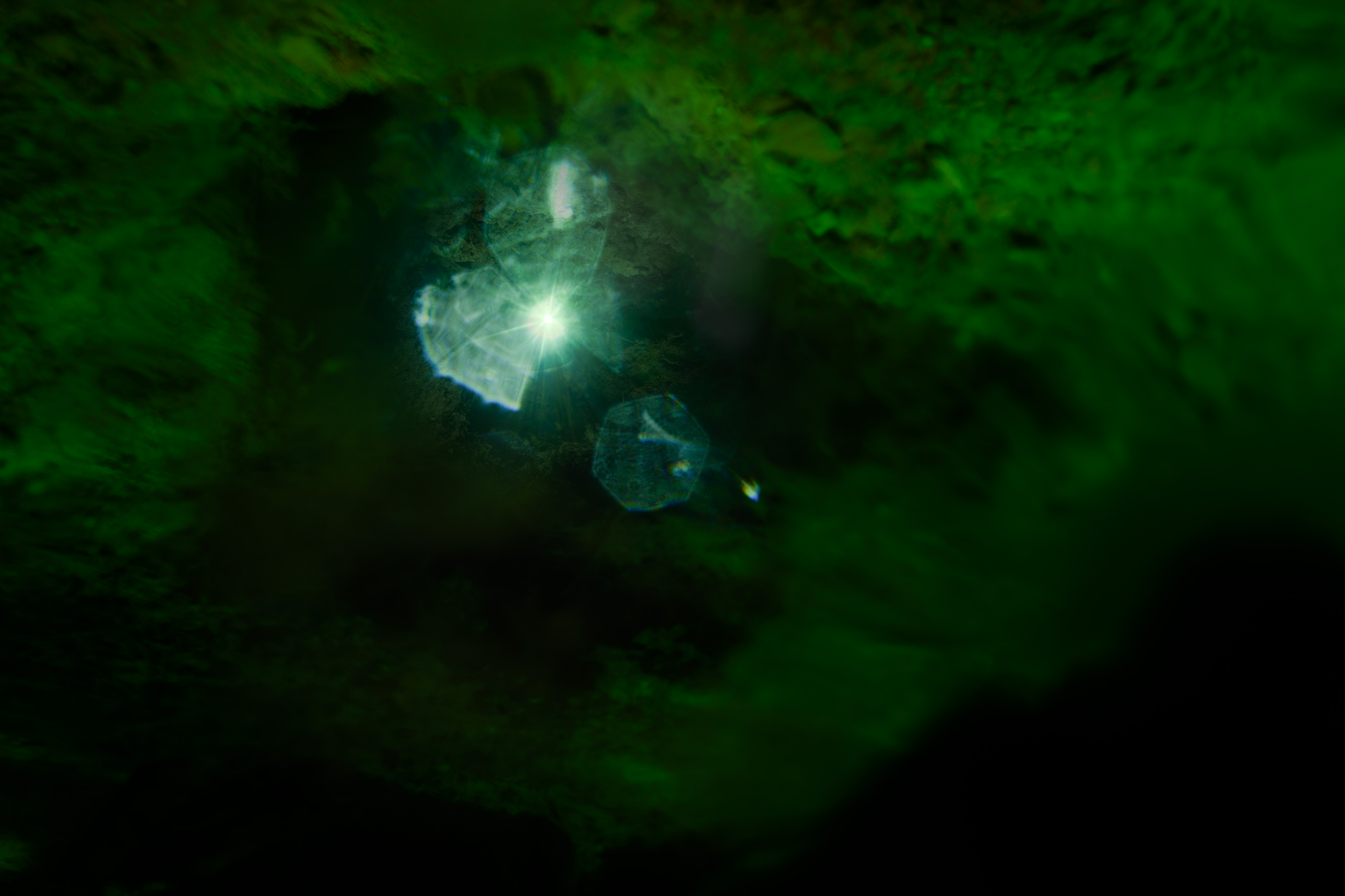

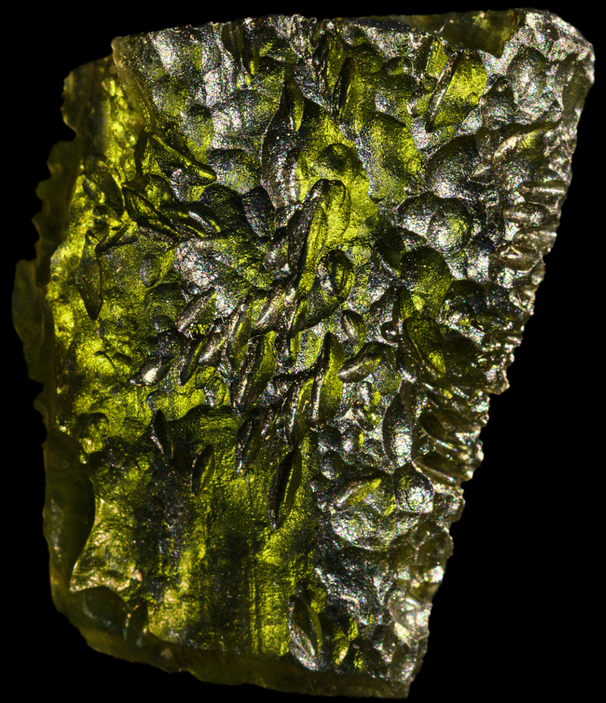
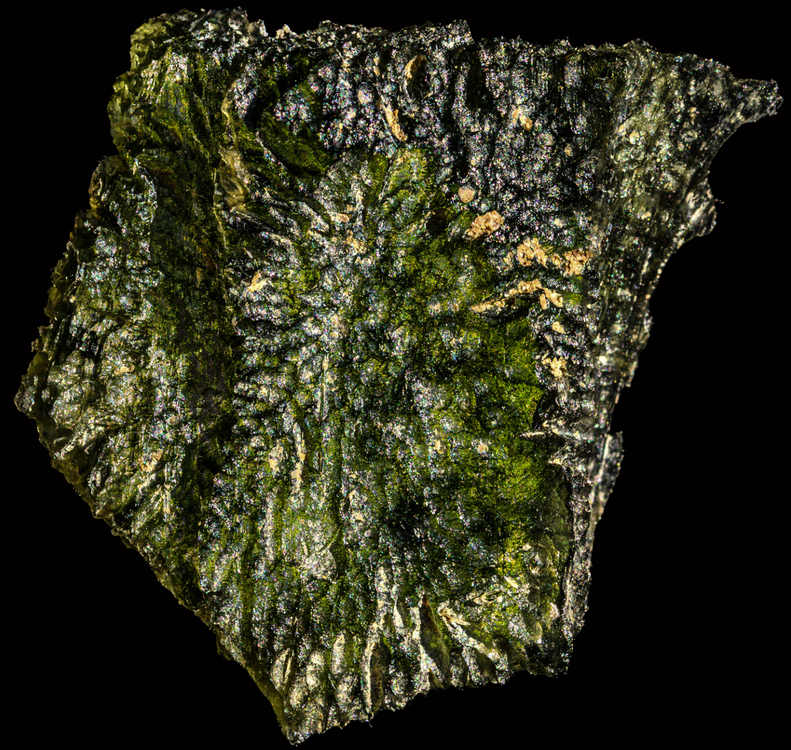

Závraty
Hradce
Slavce
Vráblče
Nové Homole
Borsov
Vltava u Blanského lesa
Jamné
Březí
Kročov
Kamenný Újezd
Včelná
Roudné
Vidov
Doubravice
Hůrka
Na Dolinách
Nová Ves
Borovnice
Heřman
Plav
Doudleby
Strážkovice
Střížov
Ledenice
Radostice
Trocnov
Borovany
Ostrolovský Újezd
Veselka
Jedovary
Čerejov
Rankov
Otěvěk
Nezetice
Březí
Trhové Sviny
Němčov
Todně
Polžov
Stradov
Sedlo
V Chalupách
Konárice
Pasinovice
Třísov
Podhradský
Certyně
Opalice
Chlumec
Milíkovice
Dolní Stropnice
Dolní Dvořiště
Zlatá Koruna
Dolní-
Horní-
Třebonín
Prostřední-
Svinné
Rajov
Harazim
Srnín
CHKO BLANSKÝ LES
Přísečná
Domoradice
Mojné
Skřídla
Záborkovice
Velešín
Svachova lhotka
Římov
Dolní Římov
Horní Římov
Dolní Vesce
Horní Vesce
Hořkov
Kladiny
Brandšavice
Lahut
Hrachovy Hory
Argentina
Svatý Jan nad Malší
Ločenice
Sedice
Vodní nádrž Římov
Krajinná památková zóna Římov
Kamenný Újezd
Na Dolech
Na Plavském potoce
Na Bednářství
Na Plavnici
Na Vlavnicích
Na Vurmu
Na Ovčíně
Na Dvořišti
Na Kopci
Na Kněžském
Na Kněžském potoce
Na Kněžském rybníce
Na Kněžském rybníce
Na Kněžském rybní